

§ 18. Transport av farlig gods.

Departementet kan gi forskrifter om transport av gods som er farlig eller kan volde særlig ulerøpe (farlig gods). Det kan herunder gis bestemmelser om lasting og lossing, og om kontroll på veg og i bedrift. Departementet kan gi forskrifter om opplæring av kjøretøymannskaper.

Departementet kan gi nærmere bestemmelser om utstyr for transport av farlig gods på veg, og om hvilke instanser som kan kontrollere og godkjenne slikt utstyr.

Vedkommende myndighet kan treffe vedtak om meldeplikt for transport av farlig gods, og kan bestemme at transport av visse typer farlig gods skal være forbudt eller bare tillatt på visse vegger, til visse tider eller på andre særlige vilkår.

Endret ved lover 12 juni 1987 nr. 64, 4 juli 1991 nr. 49, 23 juni 1995 nr. 40 (i kraft 1 okt 1995 iflg. vedtak 7 sep 1995 nr. 786).

§ 19. Kjøretøykontroll.

Eier av kjøretøy eller den som på eierens vegne har rådighet over det, plikter å sørge for at kjøretøyet blir framstilt til kontroll når politiet eller vegkontoret krever det. Han plikter også å gi de opplysninger om kjøretøyet som kreves.

Departementet kan ved forskrift gi bestemmelser om fram møte for kontroll av kjøretøy, om godkjenning og tilsyn med steder som utfører kjøretøykontroll, og om vederlag for kontroll av kjøretøy.

Vegkontoret har rett til å foreta inspeksjon hos den som driver handel med motorvogn eller med godkjenningspliktig utstyr til motorvogn, for å kontrollere motorvogner, tilhengere og utstyr til motorvogn som forhandleren har til salgs.

Endret ved lover 4 juli 1991 nr. 49, 28 april 1994 nr. 9 (i kraft 1 mai 1994 iflg. res. 28 april 1994 nr. 323), 23 juni 1995 nr. 40 (i kraft 1 okt 1995 iflg. vedtak 7 sep 1995 nr. 786).

§ 20. Utenlandsk motorvogn.

Departementet gir bestemmelser om i hvilken utstrekning og på hvilke vilkår motorvogn eller tilhenger som er registrert eller hjemmehørende i fremmed stat kan tillates brukt her i riket.

Kap. IV. Fører av kjøretøy m.m.

§ 21. Alminnelige plikter.

Ingen må føre eller forsøke å føre kjøretøy når han er i en slik tilstand at han ikke kan anses skikket til å kjøre på trygg måte, hva enten dette har sin årsak i at han er påvirket av alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel, eller i at han er syk, svekket, sliten eller trett, eller skyldes andre omstendigheter.

Departementet kan gi nærmere bestemmelser om kjøre- og hviletid og om arbeidsvilkår for førere eller grupper av førere, om plikt til å gjøre optegnelser om disse forhold og om oppbevaring, innsending og kontroll av optegnelsene.

§ 22. Alkoholpåvirkning av motorvognfører.

Ingen må føre eller forsøke å føre motorvogn når han er påvirket av alkohol (ikke edru) eller annet berusende eller bedøvende middel. Har han større alkoholkonsentrasjon i blodet enn 0,5 promille eller en alkoholmengde i kroppen som kan føre til så stor alkoholkonsentrasjon i blodet, eller større alkoholkonsentrasjon i utåndingsluften enn 0,25 milligram per liter luft, regnes han i alle tilfeller for påvirket av alkohol (ikke edru) i forhold til bestemmelsene i denne lov. Villfarelse med hensyn til alkoholkonsentrasjonens størrelse fritar ikke for straff.

Fører av motorvogn må ikke nyte alkohol eller ta annet berusende eller bedøvende middel i de første seks timer etter at han er ferdig med kjøringen, når han forstår eller må forstå at det kan bli politiaterforskning på grunn av kjøringen. Dette forbudet gjelder likevel ikke etter at blodprøve eller utåndingsprøve er tatt, eller politiet har avgjort at slik prøve ikke skal tas.

Endret ved lover 10 april 1981 nr. 8, 24 juni 1988 nr. 66.

§ 22 a. Alkolest, utåndingsprøve, blodprøve.

Politiet kan ta alkolest (foreløpig blåseprøve) av motorvognsfører når:

- 1) det er grunn til å tro at han har overtrådt bestemmelsene i § 22,
- 2) det er grunn til å tro at han har overtrådt andre bestemmelser som er giltt i eller i medhold av denne lov, og departementet har bestemt at overtredelsen kan ha slik virkning,
- 3) han med eller uten egen skyld er innblandet i trafikkuhell, eller
- 4) han er blitt stanset i trafikkontroll.

Dersom resultatet av alkolesten eller andre forhold gir grunn til å tro at fører av motorvogn har overtrådt bestemmelsene i § 22, kan politiet fremstille ham for utåndingsprøve, blodprøve og klinisk legeundersøkelse for å søke å fastslå påvirkningen. Slik fremstilling skal i alminnelighet finne sted når føreren nekter å medvirke til alkolest.

Utåndingsprøve tas av politiet. Blodprøve kan tas av lege, offentlig godkjent sykepleier eller bloingeniør. Klinisk legeundersøkelse foretas når det er mistanke om påvirkning av andre midler enn alkohol eller andre særlige grunner taler for det.

Departementet gir nærmere bestemmelser om undersøkelsene nevnt i de foregående ledd.

Tilføyd ved lov 10 april 1981 nr. 8, endret ved lover 24 juni 1988 nr. 66, 4 juli 1991 nr. 49.

§ 23. Ansvar for kjøretøyets stand m.m.

Før kjøringen begynner, skal føreren forvisse seg om at kjøretøyet er i forsvarlig og forskriftsmessig stand og at det er forsvarlig og forskriftsmessig lastet. Han skal sørge for at kjøretøyet også under bruken er i forsvarlig stand og forsvarlig lastet.

Eier av kjøretøy eller den som på eierens vegne har rådgighet over det, plikter å sørge for at kjøretøyet ikke brukes dersom det ikke er i forsvarlig stand.

Endret ved lov 4 juli 1991 nr. 49.

§ 23 a. Personlig verneutstyr.

Kongen kan bestemme at personlig verneutstyr skal brukes under kjøring med motorvogn. Kongen kan gi nærmere regler om omfanget av bruken og unntaket fra påbudet. Det kan bestemmes at føreren skal være ansvarlig for at passasjer under 15 år bruker verneutstyr.

Tilføyd ved lov 13 juni 1975 nr. 48, endret ved lover 10 april 1981 nr. 8, 12 juni 1987 nr. 64.

§ 24. Alminnelige regler om førerkort, førerprøve og kompetansebevis.

Den som skal føre motorvogn, må ha gyldig førerkort, eventuelt gyldig kompetansebevis, for vedkommende gruppe av motorvogner. Under kjøring skal fører alltid ha førerkort og kompetansebevis med seg.

Departementet kan bestemme at offentlig aldersbevis eller bevis for å ha gjennomgått bestemt opplæring må medbringes under kjøring av førerkortfrie motorvogner.

Den som skal få førerkort for personbil, må være fylt 18 år. Departementet kan fastsette en høyere eller lavere nedre aldersgrense for bestemte førerkortklasser.

§ 29. (Opphevet ved lov 12 juni 1987 nr. 64.)

§ 30. *Motorvognfører med utenlandsk førerkort.*

Departementet gir bestemmelser om i hvilken utstrekning og på hvilke vilkår innehaver av gyldig førerkort utstedt i fremmed stat skal kunne føre motorvogn her i riket.

Kap. V. Straff og inndragning m.m.

§ 31. *Alminnelige straffebestemmelser.*

Den som forsettelig eller uaktsomt overtrer bestemmelse gitt i eller i medhold av denne lov, straffes med boter eller med fengsel inntil ett år, dersom forholdet ikke går inn under strengere straffebud. På samme måte straffes overtredelse av vilkår i enkelvedtak i medhold av denne lov og brudd på forbud etter §§ 35 og 36. Overtredelse er forseelse, uansett straffens størrelse. Den som ved bruk av motorvogn uaktsomt volder betydelig legemsskade eller en annens død, straffes etter straffeloven § 238 eller § 239.

Den som overtrer § 22 første ledd straffes som regel

- a) med bot og betinget fengsel ved alkoholkonsentrasjon i blodet under 1,0 promille eller alkoholkonsentrasjon i utåndingsluften under 0,5 milligram per liter luft,
- b) med bot og betinget eller ubetinget fengsel ved alkoholkonsentrasjon i blodet fra 1,0 til 1,5 promille eller alkoholkonsentrasjon i utåndingsluften fra 0,5 til 0,75 milligram per liter luft,
- c) med bot og ubetinget fengsel ved alkoholkonsentrasjon i blodet over 1,5 promille eller alkoholkonsentrasjon i utåndingsluften over 0,75 milligram per liter luft. Bot og betinget dom kan likevel idømmes hvis det settes vilkår som nevnt i straffeloven § 53 nr 3 bokstav e.

Ved utmåling av straffen etter annet ledd tas særlig hensyn til graden av påvirkning og hvilke farer kjøringen har medført. Gjentatt overtredelse av § 22 første ledd straffes med bot og ubetinget fengsel. Bot og betinget dom kan likevel idømmes hvis det settes vilkår som nevnt i straffeloven § 53 nr 3 bokstav e.

Overtredelse av § 22 annet ledd straffes med bot og fengsel.

For parkeringsovertredelser av regler gitt i medhold av § 8 første ledd fastsetter Kongen tilleggsavgift.

Andre parkeringsovertredelser og overtredelser av forbud mot stans straffes bare dersom parkeringen eller stansen har voldt eller kunne ha voldt alvorlig trafikkhindring eller fare for person eller gods. Ellers illegges gebyr etter § 31 a.

Etter nærmere regler gitt av Kongen kan det illegges gebyr istedet for straff også ved overtredelse av andre regler gitt i eller i medhold av denne lov.

Endret ved lover 21 juni 1968 nr. 5, 19 juni 1970 nr. 65, 13 juni 1973 nr. 48, 12 april 1985 nr. 18, 8 juli 1988 nr. 70, 24 juni 1988 nr. 66, 4 juli 1991 nr. 49 (i kraft 1 juli 1993 for endringen i femte ledd iflg. vedtak 24 mai 1993 nr. 356, 1 jan 1995 for opphevelsen av syvende og niende ledd iflg. vedtak 2 des 1994 nr. 1087), 23 juni 1995 nr. 35 (i kraft straks, andre ledd bokstav c nytt andre punktum og tredje ledd nytt siste punktum med virkning også for handlinger begått før ikrafttredelsen).

§ 31 a. *Gebyr for parkeringsovertredelser og visse andre overtredelser.*

Gebyr etter § 31 illegges av politiet. Kongen kan gi andre offentlige organer tilsvarende gebyrmyndighet.

Kongen kan, etter at uttalelse er innhentet fra vedkommende politimester, bestemme at slik myndighet som etter denne paragraf er tillagt politiet også skal

kunne utøves av kommunen. Kongen kan gi nærmere regler om gjennomføringen av slike ordninger og kan bestemme hvordan kommunalt oppkrevde gebyrer skal brukes.

Blir ilagt gebyr ikke betalt innen tre uker etter illeggelsen, forhøyes gebyret med 50 prosent. Dette gjelder selv om gebyret er påklaget.

Ileggelse av gebyr kan innklages for forhørsretten innen en fastsatt frist. Blir klage fremsatt etter utløpet av fristen skal den avvises med mindre retten finner at oversittelsen hverken kan legges eier eller bruker av kjøretøyet til last og klagen er fremsatt så snart det var mulig. Retten kan oppheve ilagt gebyr hvis den finner at vilkårene for illeggelse ikke forelå. Avgjørelsen treffes ved kjennelse og kan påkjæres. Ileggelse av gebyr kan ikke prøves av namsmyndighetene.

Ilagt gebyr og tilleggsgebyr kan inndrives etter reglene i § 38, fjorten dager etter at varsel om inndrivning er kommet fram til eieren av kjøretøyet.

Kongen fastsetter størrelsen av gebyret og gir nærmere regler om illeggelse og inndrivning, om betalings- og klagefrist og om klagebehandlingen.

Tilføyd ved lov 21 juni 1968 nr. 5, endret ved lover 19 juni 1970 nr. 65, 24 juni 1988 nr. 66, 4 juli 1991 nr. 42.

§ 31 b. Forenklet forelegg.

Kongen kan bestemme at bøteleggelse på stedet eller i ettertid for trafikkforseelser av nærmere angitt art kan skje ved forenklet forelegg eller faste bøtesatser. I slikt forelegg kan straffebudet og det straffbare forhold betegnes ved stikkord eller på liknende måte.

Forelegg utskrevet på stedet faller bort dersom det ikke straks vedtas. For forelegg utskrevet i ettertid gjelder straffeprosessloven § 256 nr. 5 tilsvarende. Slikt forelegg faller bort dersom det ikke vedtas innen fristen. Kongen kan gi nærmere regler om framgangsmåten når forelegget utskrives i ettertid.

Påtalemyndigheten kan til gunst for siktede oppheve vedtatt forelegg.

Politimann som ellers ikke har foreleggsmyndighet, kan gis myndighet til å utferdige forenklet forelegg.

Kongen gir nærmere regler om bruk av forenklet forelegg og fastsetter bøtesatser og subsidiær fengselstraff for de forskjellige forseelser som ordningen skal omfatte.

Tilføyd ved lov 21 juni 1968 nr. 5, endret ved lover 8 juni 1979 nr. 38, 24 juni 1988 nr. 66.

§ 32. Overtredelse av vegtrafikkbestemmelser i utlandet.

Etter overenskomst med fremmed stat og under forutsetning av gjensidighet i det vesentlige, kan Kongen gi forskrifter om at overtredelse begått på den fremmede stats område av nærmere fastsatte slags vegtrafikkbestemmelser som gjelder der, skal straffes her i riket på samme måte som nevnt i § 31. Når det gjelder handlinger begått i Danmark, Finland, Island eller Sverige, kan Kongen gi bestemmelser om dette uansett overenskomst.

Kongen kan videre gi nærmere forskrifter til gjennomføring av samarbeidet med de andre stater, herunder om at sak om overtredelse av norske vegtrafikkbestemmelser ikke skal forfølges videre her i riket, og om at straff ikke skal fullbyrdes etter at det er satt fram begjæring om forfølging i annen stat.

§ 33. Inndragning av førerkort m.m.

1. Blir den som har førerkort eller mopedførerbevis, ilagt straff eller domfekt for en straffbar handling, kan politimesteren eller den han gir myndighet, treffe vedtak om inndragning av førerkortet eller mopedførerbeviset for nærmere

fastsatt tid eller for alltid, dersom hensynet til trafikksikkerheten eller allmenne hensyn ellers krever det. Det samme gjelder dersom innehaveren ikke er edruelig eller hans vandel forøvrig er slik at han ikke anses skikket til å føre motorvogn.

2. Førerkort eller mopedførerbevis skal inndras for minst et år dersom innehaveren blir ilagt straff eller domfelt for overtredelse av bestemmelsene i § 22 første eller annet ledd.

3. Førerkort eller mopedførerbevis skal inndras for minst 2 år dersom innehaveren nekter å medvirke til at det blir tatt utåndingsprøve, blodprøve eller foretatt klinisk legeundersøkelse som nevnt i § 22 a tredje ledd.

4. Dersom innehaveren tidligere i de siste 5 år er ilagt straff eller domfelt for overtredelse av bestemmelsene i § 22, eller dersom hans førerkort har vært inndratt etter nr. 3 foran, skal førerkortet inndras for alltid

- a) dersom innehaveren i dette tidsrommet overtrer bestemmelsene i § 22, og han seinere blir ilagt straff eller domfelt for dette forholdet, eller
- b) dersom innehaveren nekter å medvirke til at det blir tatt utåndingsprøve, blodprøve eller foretatt klinisk legeundersøkelse som nevnt i § 22 a tredje ledd.

Førerkortet skal likeledes inndras for alltid dersom innehaveren ved bruk av motorvogn har voldt eller medvirket til trafikkuhell og han blir ilagt straff eller domfelt for å ha unnlat å yte hjelp (jfr. § 12) til noen som kom til skade ved uhellet.

5. Finner politiet at fører eller eier av motorvogn eller den som på eierens vegne har rådigheten over motorvognaen med skjellig grunn er mistenkt for et straffbart forhold som kan medføre inndragning av førerkort, kan politimesteren eller den han gir myndighet ta det fra ham inntil saken er endelig avgjort. Dersom den mistenkte ikke samtykker i beslaget, må spørsmålet om fortsatt førerkortbeslag oversendes forhørsretten til avgjørelse innen 3 uker. Dette gjelder tilsvarende for mopedførerbevis etter § 24 andre ledd.

6. Når politiet vil ta førerkortet eller mopedførerbeviset fra en motorvognfører eller det er truffet vedtak om inndragning av førerkortet eller mopedførerbeviset, plikter innehaveren straks å levere det til politiet.

Endret ved lover 21 juni 1968 nr. 5, 10 april 1981 nr. 8, 4 juli 1991 nr. 49, 23 juni 1995 nr. 40 (i kraft 1 okt 1995 iflg. vedtak 7 sep 1995 nr. 786).

§ 34. Inndragning av førerkort m.m. av særlige grunner.

Dersom politiet har skjellig grunn til å tro at innehaver av førerkort ikke lenger fyller de krav som er fastsatt til syn, helse og førerlyst for slikt førerkort, eller at innehaveren ikke har de kunnskaper eller den kjøreferdighet som hensynet til trafikksikkerheten krever, kan politimesteren eller den han gir myndighet pålegge innehaveren - dersom denne fortsatt ønsker å nytte sitt førerkort - innen en fastsatt frist å underkaste seg slik legeundersøkelse som finnes påkrevd og framstille seg til helt eller delvis ny førerprøve. Finner politiet det nødvendig, kan det pålegge ham å levere førerkortet til politiet inntil videre.

Unnlater innehaveren å etterkomme pålegg etter første ledd, eller legeundersøkelsen ikke er tilfredsstillende, eller består han ikke førerprøven, kan politimesteren eller den han gir myndighet inndra førerkortet. § 33 nr. 6 får tilsvarende anvendelse.

Er resultatet av legeundersøkelsen ikke til hinder for det, eller består han førerprøven, kan vedkommende myndighet utferdige nytt førerkort til ham, eventuelt med begrenset gyldighetstid eller på særlige vilkår.

Politimesteren eller den han gir myndighet kan inndra førerkortet når innehaveren ikke har fremlagt nødvendig legeattest innen fastsatt frist, jfr. § 24 femte og sjette ledd.

Det som er bestemt foran gjelder så langt det passer også for mopedsførerbevis utstedt i medhold av § 24 sjette ledd.

Endret ved lover 19 juni 1970 nr. 65, 10 april 1981 nr. 8, 4 juli 1991 nr. 49, 23 juni 1995 nr. 40 (i kraft 1 okt 1995 iflg. vedtak 7 sep 1995 nr. 786).

§ 35. Forbud mot å kjøre førerkortfri motorvogn.

Politimesteren eller den han gir myndighet kan, dersom hensynet til trafikksikkerheten eller allmenne hensyn ellers krever det, treffe vedtak om å forby en person for nærmere fastsatt tid å kjøre motorvogn som det ikke kreves førerkort for, dersom vedkommende

- a) er blitt fratatt førerkort etter § 33 eller § 34, eller
 - b) i de siste 2 år er ilagt straff eller dømfelt for heruselse eller overtredelse av bestemmelsene i § 22, eller
 - c) mangler de egenskaper som er nødvendige for å kjøre slik motorvogn, eller
 - d) av andre grunner anses uskikket til å fortsette å kjøre slik motorvogn.
- Endret ved lover 21 juni 1968 nr. 5, 10 april 1991 nr. 8.

§ 36. Forbud mot bruk av kjøretøy, inndragning av kjennemerke og vognkort.

1. Politiet eller vegkontoret kan forby bruken av en motorvogn og tilhenger til motorvogn for så lang tid som nødvendig, dersom

- a) kjøretøyet ikke blir omregistrert når det er bestemt i medhold av § 15,
- b) når kjøretøyet ikke blir framstilt til kontroll etter § 19 eller pålegg om utbedring av mangel ikke er etterkommet innen fastsatt tid,
- c) kjøretøyet ikke er i forsvarlig stand eller kjøretøyets last ikke er forsvarlig sikret,
- d) kjøretøyets hjul ikke er sikret tilstrekkelig veggrep ved bruk av pigger, kjettinger eller lignende, når føreforholdet gjør det nødvendig,
- e) pålegg gitt i medhold av § 36 a fjerde ledd ikke er etterkommet,
- f) regler gitt i medhold av § 18 om transport av farlig gods blir vesentlig overtrådt eller pålegg gitt i medhold av § 18 ikke blir etterkommet,
- g) kjøretøyet er endret i strid med § 13 femte ledd.

2. Når hensynet til trafikksikkerheten krever det, kan politimesteren eller den han gir myndighet forby bruken av motorvogn og tilhenger til motorvogn for bestemt tid inn til 1 år, dersom eieren eller noen som stadig bruker kjøretøyet med hans samtykke,

- a) har kjørt kjøretøy som er endret i strid med § 13 femte ledd, eller
- b) har brukt kjøretøyet til kjøring med vesentlig overlast, eller med farlig gods i medhold av § 18, eller med uforsvarlig plassert last, eller på veg der kjøretøyet ikke må kjøre etter gitte bestemmelser om aksel- og boggilast, lengde, bredde, høyde m.m., eller
- c) har brukt kjøretøyet til kjøring ellers i strid med bestemmelser i eller i medhold av denne lov, og han tidligere er ilagt straff eller dømfelt for overtredelser av slik bestemmelse eller for overtredelse av straffelovens kap. 22 eller § 351 under bruk av motorvogn eller tilhenger til motorvogn, eller